

TİSK AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ- AĞUSTOS 2016 (SAYI: 90)**GENEL DEĞERLENDİRME****28.08.2016****“Ekonomik Reform Gündemi Olumlu”**

- TİSK** Hükümet tasarruf, yatırım ortamı, sanayi üretimi ve ihracatı başta olmak üzere kalkınmanın temel unsurlarını geliştirmek amacıyla geniş bir reform gündemini yürütüyor. Teknolojiye odaklı yeni bir teşvik sistemi oluşturma planı da bu kapsamda yer alıyor. Bu çabalar hem sanayileşmede ivme sağlanması, hem de 15 Temmuz darbe girişiminin piyasalar üzerindeki etkisinin kısa sürede nötralize edilmesi açısından çok olumlu.
- TİSK** Haziran'da sanayi üretimi aylık bazda %1,4 düştü, yıllık bazda %1,1 arttı.
- TİSK** Sanayide ciro aylık bazda %0,6; yıllık bazda %5,7 yükseldi.
- TİSK** Mayıs'ta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,1 puan yükseldi. Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre ise Mayıs'ta bir önceki aya (Nisan'a) göre 0,4 puan artış oldu. Sanayinin toplam istihdamdaki payı azaldı. Genç işsizlik oranı %17,4'e çıktı.
- TİSK** Cari açık Haziran'da arttı. Yıllık açık 29,4 milyar dolar. Parasal olmayan altın ihracatı cari açığı azaltan rol oynadı.
- TİSK** Doğrudan yabancı yatırım tutarı yılın ilk yarısında %56,3 oranında azaldı. Azalış sanayi sektörü açısından %68 düzeyinde. Bununla birlikte yabancıların portföy yatırımlarında 2015 yılında yaşanan çıkış eğilimi 2016'da girişe dönüştü. Türkiye'ye giren kaynak Haziran'da 996 milyon dolar, ilk altı ayda 8,3 milyar dolar oldu.
- TİSK** Merkezi Yönetim Bütçesi 2015'in aynı ayının aksine bu yılın Temmuz'unda fazla verdi. Faiz dışı bütçe dengesi de açıktan fazlaya döndü. 2015 Temmuz'unda 350 milyon TL açık vermiş olan faiz dışı bütçe dengesi 2016 Temmuz'unda 4,3 milyar TL fazla verdi. Temmuz'da bütçe gelirleri %6,1 arttı; buna karşılık giderleri %6,8 azaldı.
- TİSK** Temmuz'da TÜFE aylık bazda %1,16; yıllık bazda %8,79 arttı. Gıdada bu oranlar sırasıyla %3,15 ve %9,69.

DÜNYA EKONOMİSİ:

Yılın üçüncü çeyreği tamamlanırken dünya ekonomisi, ABD FED'in faiz karar sürecine endekslili kalmaya devam etmiştir. FED'in olası faiz artış kararı özellikle dış denge sorunu yaşayan ülkelerin makro iktisat politikalarında belirsizlik yaratmaktadır. Bu noktada öne çıkan yükselen ekonomiler arasında cari açık/GSYH oranı yüksek ülkeler Venezuela (%6,1), Türkiye (%4,7), Güney Afrika ve Meksika'dır (%3) (Tablo 1).

Tablo 1: Seçilmiş Gelişmekte Olan ve Yükselen Ekonomilerde Enflasyon Oranı, Faiz Oranı ve Cari Denge (%)

	Enflasyon Oranı	Faiz Oranı	Cari Denge/GSYH
Kolombiya	9	7,48	-6,1
İngiltere	0,6	0,64	-5,1
Türkiye	8,8	9,72	-4,7
Güney Afrika	6,3	8,45	-3
Meksika	2,7	5,83	-3
ABD	0,8	1,58	-2,5
Kanada	1,5	1,05	-2,4
Şili	4	4,25	-2,1
Hindistan	6,1	6,81	-1,2
Brezilya	8,7	11,8	-1,1
Pakistan	4	8,03	-0,8
Fransa	0,2	0,19	-0,5
İtalya	-0,1	1,12	2,1
Çin	1,8	2,52	2,7
Rusya	7,2	8,33	2,9
Japonya	-0,5	-0,07	3,4
G. Kore	0,7	1,44	7,5
Almanya	0,4	-0,06	8,1

*Faiz oranı 10 yıl vadeli devlet tahvili içindir.

** Enflasyon oranı Temmuz, Güney Afrika için Haziran itibariyle.

Kaynak: The Economist, 19 Ağustos 2016 kullanılarak hazırlanmıştır.

- **FED'in faiz kararı için temel aldığı değişkenlerin başında işsizlik oranı gelmektedir.** ABD'de krizin başlamasının hemen ardından işsizlik oranı %10 düzeyine çıkmıştı. ABD'de yürütülen iktisat politikaları ve işgücü piyasasındaki esneklik uygulamaları sayesinde işsizlik oranı Temmuz 2016 itibariyle %4,9 oranına düşmüştür. Bu düşüşte kısmi süreli (part-time) istihdam oranının artması önemli rol oynamıştır. Krizin başladığı 2007 yılında, kısmi süreli çalışanların oranı Temmuz döneminde %34,6 artmıştır. ABD'nin amacı istihdamı artırırken daha nitelikli hale getirmek olduğundan, FED sadece işsizlik oranını değil, söz konusu faktörü de dikkate almaktadır.
- **FED'in dikkate aldığı bir başka değişken, işsizlik oranına bağlı olarak büyüme oranıdır.** FED, büyüme oranında istikrar sağlanması için işsizlik oranında istikrarlı bir düşüş elde etmektedir.

- **FED'in faiz kararını etkileyen uluslararası ekonomiye ilişkin değişken ise dış ticaret ortaklarındaki büyüme oranıdır. Burada öne çıkanlar, AB ülkeleri ve Çin'dir.** Henüz bu ülkelerde büyüme oranı istikrar kazanmamıştır. FED muhtemelen bu ülkelerin büyüme oranında istikrar kazanmasını bekleyecektir.

Sonuç olarak FED'in 2016 yılı sonuna kadar politika faiz oranını artırma ihtimalinin düşük olduğunu düşünmekteyiz.

TÜRKİYE EKONOMİSİ:

Hükümet tasarruf oranını artırmak, büyümenin finansmanını sağlamak, bütçe dengesini korumak, sanayi üretiminin teknolojik yapısını yükseltmek, yatırım ortamını iyileştirerek ihracatı ve yerli-yabancı doğrudan yatırımları artırmak amacıyla geniş bir reform programını gündemine almış ve TBMM'den çıkarılan yeni yasalarla uygulamaya başlamıştır.

Büyük altyapı yatırımlarına uzun vadeli ucuz finansman sağlayacak "Türkiye Varlık Fonu", kamusal sosyal güvenliğin ikinci ayağını oluşturan "Otomatik Bireysel Emeklilik Sistemi", yeni vergi ve Ar-Ge düzenlemeleri devreye girmiştir.

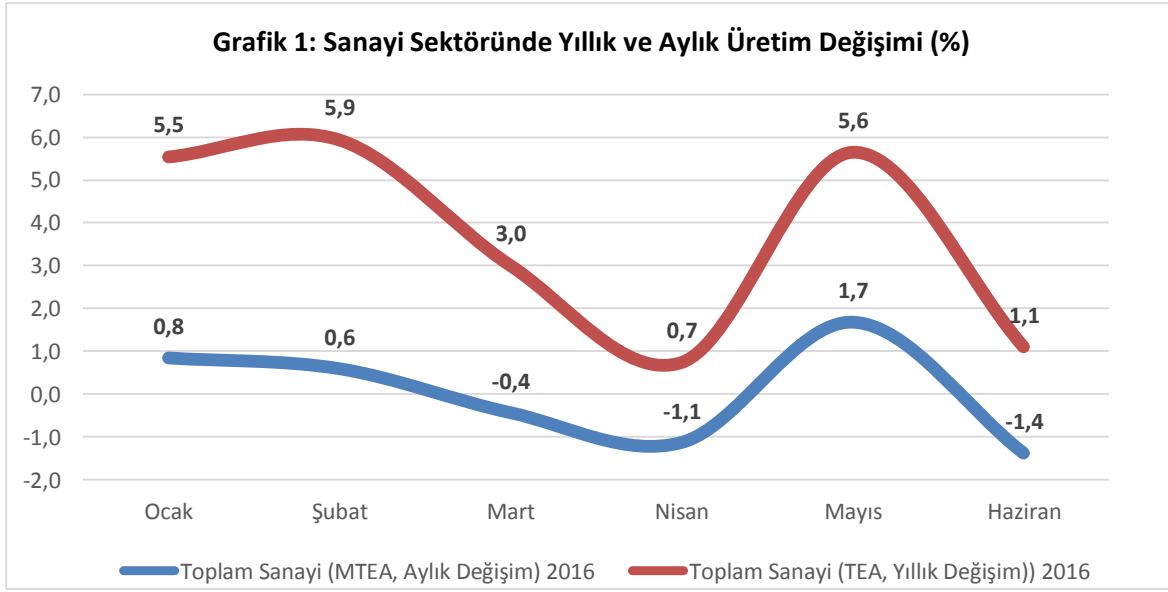
Öte yandan, devlet desteklerinin yenilenmesiyle orta-yüksek teknolojilere odaklı, esnek ve cömert bir teşvik sisteminin uygulanmasına karar verilmesi olumludur. Vergi destekleri, "Turkuaz Kart" uygulaması, belirli personele ücret ve sigorta primi sübvansiyonu getirilmesi, enerji maliyeti desteği, %100 kurumlar vergisi istisnası sanayiye yoğunlaştığı, doğru kurgulandığı ve iyi denetlendiği takdirde Türkiye ekonomisinin önünü açacak, sanayimize ivme kazandıracak hususlar olacaktır. Bu çabalar aynı zamanda 15 Temmuz darbe girişiminin piyasalar üzerindeki etkisinin kısa sürede nötralize edilmesi açısından da olumludur.

Sanayide Üretim, Ciro ve Kapasite Kullanımı:

Sanayi sektörü 2016 Haziran ayında yıl içindeki dalgalı seyrini devam ettirmiş ve aylık bazda düşüş göstermiştir.

Arındırılmış endeks sonuçlarına göre, üretim aylık bazda %1,4 azalırken, yıllık bazda %1,1 oranında artmıştır (Grafik 1).

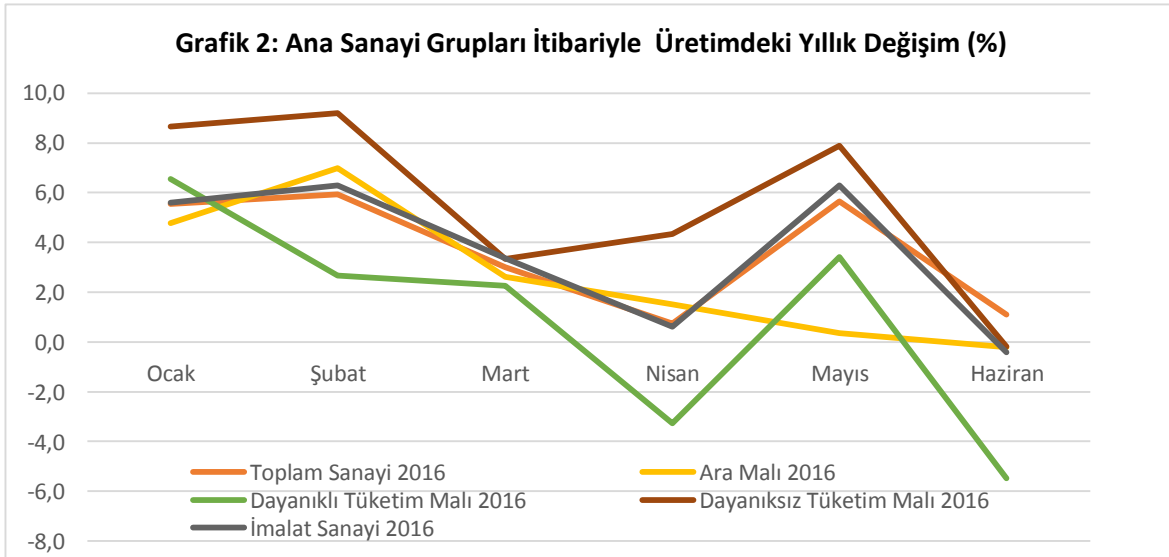
Üretim aylık bazda alt sektörlerden madencilikte %6,3; enerjide %2,1 artarken, imalat sanayiinde %2,4 azalmıştır. Ana sanayi grupları içinde aylık bazda en yüksek üretim kaybı %4,8 ile dayanıksız tüketim malı imalatında görülmüştür. Üretim kaybında bu grubu %1,3 ile sermaye malı imalatı ve %0,7 ile ara malı imalatı izlemiştir. Aylık bazda üretimini artıran ana gruplar %1,5 ile dayanıklı tüketim malı ve %1,4 ile enerji olmuştur.

Kaynak: TÜİK veri tabanı kullanılarak hazırlanmıştır.

İmalat sanayiinde en yüksek üretim düşüşü %32,8 ile diğer ulaşım araçlarında görülmüştür. Onu %14 ile temel eczacılık ürünleri ve %7,7 ile fabrikasyon metal ürünleri (makine ve teçhizat hariç) takip etmiştir. İmalat sanayiinde aylık bazda en yüksek üretim artışı ise %12,2 ile bilgisayarlar ve elektronik ürünler, %7,8 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri ve %6,9 ile elektrikli teçhizat imalatında yaşanmıştır.

Sanayi üretimi bir önceki çeyreğe göre %0,6 oranında düşmüştür.

Kaynak: TÜİK veri tabanı kullanılarak hazırlanmıştır.

Yıllık bazdaki üretim değişimine gelince, madencilikte %7,9; enerjide %9,3 artarken, imalat sanayiinde %0,4 azalmıştır. Ana sanayi gruplarında yıllık bazda en yüksek üretim kaybı %5,5 ile dayanıklı tüketim mali imalatı sektöründe görülmüştür. Yıllık bazda üretimini artıran ana gruplar ise %9 ile enerji ve %1 ile sermaye mali imalatı olmuştur (**Grafik 2**).

İmalat sanayiinde yıllık bazda en yüksek üretim düşüşü %29,1 ile diğer ulaşım araçlarında olmuştur. Onu %16,8 ile deri imalatı ve %16,1 ile mobilya sektörü takip etmiştir. En yüksek üretim artışı ise %24 ile bilgisayarlar ve elektronik ürünler, %9,3 ile giyim eşyası ve %7,7 ile kağıt ürünlerinde ölçülmüştür.

Sanayi üretimi bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %2,5 yükselmiştir.

2016 yılı Haziran ayında, Sanayi Ciro Endeksi çoğu zaman olduğu gibi yine Sanayi Üretim Endeksine benzer bir eğilim içinde olmuştur. Sanayide ciro aylık bazda %0,6; yıllık bazda %5,7 artmıştır. Sanayi cirosu 2016 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki çeyreğe göre %0,8; 2015 yılının aynı çeyreğine göre %6,3 yükselmiştir.

Ciro, aylık bazda sanayinin alt sektörlerinden madencilikte %10,1 artarken, imalat sanayiinde ancak %0,3 oranında yükselebilmektedir. Haziran ayında ana sanayi grupları içinde en fazla ciro artışı sağlayan sektör ise %7,5 ile enerji olmuş; onu %1,4 ile ara malı imalatı ve %0,9 ile sermaye malı imalatı izlemiştir. Ciro kaybına uğrayanlar ise %1,5 ile dayanıksız tüketim malı ve %1,2 ile dayanıklı tüketim malı imalatı olmuştur.

Yine aylık bazda imalat sanayiinin alt sektörleri açısından en yüksek ciro artışına ulaşanlar %22,5 ile bilgisayarlar, %10,1 ile kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve %9,2 ile temel eczacılık ürünleridir. En fazla ciro kaybına uğrayan alt sektörler ise %20,2 ile diğer ulaşım araçları, %18,6 ile makine ve ekipmanlar ve %14 ile tütün ürünleri imalatıdır.

Yıllık bazda ise ciro artışı madencilikte %11,6'ya; imalat sanayiinde %5,6'ya ulaşmıştır. Ana sanayi grupları içinde en fazla ciro artışı sağlayan grup %9,8 ile dayanıklı tüketim malı olmuş; onu %9,4 ile sermaye malı, %7,3 ile dayanıksız tüketim malı, %4,3 ile ara malı imalatı izlemiştir. Ciro kaybına uğrayan tek grup %9 ile enerjidir. İmalat sanayiinde en yüksek ciro artışına ulaşan alt sektörler %32,7 ile temel eczacılık ürünleri, %23,9 ile bilgisayarlar ve %12,6 ile giyim imalatıdır. En fazla ciro kaybına uğrayan alt sektörler ise %15,7 ile makine ekipmanları ve %12,9 ile kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleridir.

İstihdam ve İşsizlik:

2016 yılı Mayıs döneminde 2015 yılının aynı dönemine göre işgücüne katılma oranı 0,8 puan artarak %52,5 olmuştur. Bu oransal artışın sayısal karşılığı 902 bin kişidir ve böylece toplam işgücü 30 milyon 763 bin kişiye ulaşmıştır. Bu dönemde erkeklerde işgücüne katılma oranı 0,7 puan artarak %72,5'e; kadınlarda 0,8 puan artarak %32,6'ya yükselmiştir.

2016 yılı Mayıs döneminde istihdam edilenlerin sayısı, 2015 yılının aynı dönemine göre 795 bin kişi artarak 27 milyon 867 bin kişiye ulaşırken, istihdam oranı ise 0,6 puan artarak %47,5'e çıkmıştır. Bu dönemde tarım dışı sektörde istihdam artışı 1 milyon 29 bin kişi olmuştur. Çalışanların %19,9'u tarım, %19,3'ü sanayi, %7,7'si inşaat, %53,1'i ise hizmetler sektöründe istihdam edilmiştir (**Tablo 2**). Böylece 2015 yılının Mayıs ayına göre toplam istihdam edilenler içinde hizmetler sektörünün payı 1,6 puan, inşaat sektörünün payı 0,5 puan artmış, tarım sektörünün payı 1,4 puan, sanayi sektörünün payı ise 0,7 puan azalmıştır.

2016 yılının ikinci çeyreğinde toplam kamu istihdamı 2015 yılının aynı dönemine göre %5,5 oranında artarak 3 milyon 622 bin kişiye ulaşmıştır. Kamu görevlileri açısından hem eksilme, hem de artma gündemde olduğundan istihdam eğilimi zamanla ortaya çıkacaktır.

Bu dönemde kayıtdışı istihdam oranı 2015 yılının aynı dönemine göre 0,2 puan azalmasına rağmen halen %33,8 gibi yüksek düzeydedir.

Mayıs 2016 döneminde işsiz sayısı 2015 yılının aynı dönemine göre 106 bin kişi artarak 2 milyon 895 bin kişiye ulaşmış böylece işsizlik oranı da 0,1 puanlık artış ile %9,4 düzeyinde gerçekleşmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı 0,1 puanlık azalış ile %11,3 olurken, genç nüfusta işsizlik oranı 0,4 puan artmış ve %17,4 düzeyine ulaşmıştır.

Tablo 2: İstihdam Edilenlerin İktisadi Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı (%)

Yıllar	Tarım	Sanayi	İnşaat	Hizmetler
2005	25,5	21,6	5,6	47,3
2006	23,3	21,9	6,0	48,8
2007	22,5	21,8	6,1	49,6
2008	22,4	22,0	6,0	49,5
2009	23,1	20,3	6,3	50,4
2010	23,3	21,1	6,6	49,1
2011	23,3	20,8	7,2	48,7
2012	22,1	20,5	7,2	50,2
2013	21,2	20,7	7,2	50,9
2014	21,1	20,5	7,4	51,0
2015	20,6	20,0	7,2	52,2
2016 Mayıs	19,9	19,3	7,7	53,1

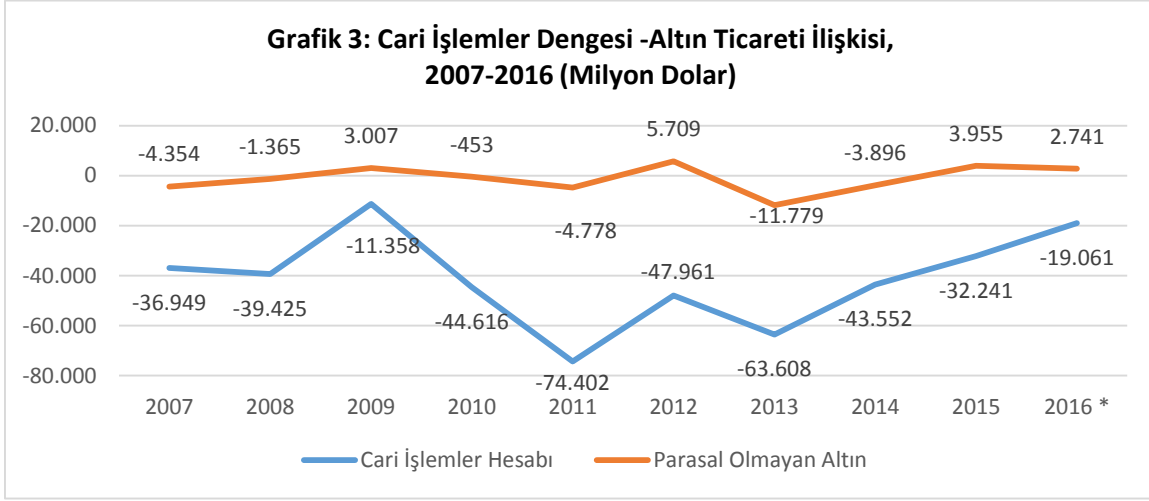
Kaynak: TÜİK veri tabanı

Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre Mayıs döneminde istihdam bir önceki döneme göre 4 bin kişi azalmış ve 27 milyon 430 bin kişiye gerilemiştir. Buna rağmen istihdam oranı %46,8’de kalmıştır. Mevsim etkilerinden arındırılmış işsiz sayısı bir önceki döneme göre 146 bin kişi artarak 3 milyon 131 bin kişi, işsizlik oranı ise 0,4 puanlık artış ile %10,2 olmuştur.

Ödemeler Dengesi:

2016 Haziran ayında cari açık, 2015 Haziran ayına göre 1 milyar 726 milyon dolar artarak 4 milyar 942 milyon dolara ulaşırken, yıllık cari açık da 29 milyar 416 milyon dolar düzeyinde gerçekleşmiştir.

Cari açıktaki yükselişte dış ticaret açığı kadar seyahat gelirlerindeki düşüşün etkisiyle birlikte hizmetler dengesi fazlasının 2015 yılının Haziran ayına göre 1 milyar 233 milyon dolar azalarak 1 milyar 194 milyon dolara düşmesi önemli rol oynamıştır. Yabancıların Türkiye’de elde ettikleri gelirleri yurtdışına transferleri de 2016 yılında hızlanmıştır.

Kaynak: TCMB veri tabanı kullanılarak hazırlanmıştır.

Parasal olmayan altın ihracatı Haziran ayında cari açığı düşürücü bir gelişme göstermiştir. Parasal olmayan altın kalemi 2015 yılı Haziran ayında 196 milyon dolar net ithalat düzeyinde iken, 2016 yılının Haziran ayında 269 milyon dolar net ihracata dönüşmüştür. Yılın ilk altı ayında bu kalemden yapılan ihracat 2 milyar 741 milyon dolara kadar çıkmıştır. **Daha önceki bültenlerimizde de vurguladığımız üzere parasal olmayan altın kalemi özellikle 2007 yılı sonrasında sürekli oynaklık göstermiştir. Bazı yıllarda bu oynaklıklar sert iniş ve çıkış şeklinde gerçekleşmiştir. Bu da cari açık düzeyi açısından olumsuzluklara neden olmuştur (Grafik 3).**

2016 Haziran ayında bir önceki yılın aynı ayına göre doğrudan yabancı yatırımlar 267 milyon dolar azalarak 271 milyon dolara inmiştir. Ocak-Haziran döneminde ise azalış %56,3 olmuş; 6 aylık yatırım tutarı 2 milyar 270 milyon dolara düşmüştür. Doğrudan yabancı yatırım girişindeki düşüş sanayi sektöründe daha da belirgindir. Yılın ilk altı ayında sanayi sektörüne giren doğrudan yabancı yatırım girişi geçen yılın aynı dönemine göre %68 oranında azalarak 866 milyon dolarda kalmıştır.

2016 yılında cari açığın temel finansman kaynağı portföy yatırımları olmuştur. 2015 Haziran ayında yabancılar 678 milyon dolarlık çıkış gerçekleştirirken, bu yıl 996 milyon dolara ulaşan sermaye girişi olmuştur. 2016 yılının Ocak-Haziran döneminde portföy yatırımlarından ülkemize giren kaynak 8 milyar 286 milyon dolara düzeyine ulaşmıştır.

Tasarruf oranı düşük, dış borç servisi yüksek olan Türkiye için portföy yatırımları girişinin kesintisiz olması hemen her zaman büyük önem taşımıştır. 2015 yılının Haziran ayında 20 milyar 276 milyonunu anapara, 5 milyar 31 milyonunu faiz olmak üzere toplam borç servisi 25 milyar 307 milyon dolar iken, 2016 yılının aynı döneminde 28 milyar 984 milyon doları anapara, 5 milyar 252 milyonunu faiz olmak üzere toplam borç servisi 34 milyar 236 milyon dolara ulaşmıştır. 2016 yılında bu ödemelerden aslan payını ise 28 milyar 850 milyon dolar ile yabancı bankalar ve uluslararası sermaye piyasaları almıştır. **Borçlanma yapısındaki bu tablo nedeniyle uluslararası derecelendirme kuruluşlarının Türkiye için verecekleri/verdikleri notlar hem borçlanmanın sürdürülebilirliği açısından,**

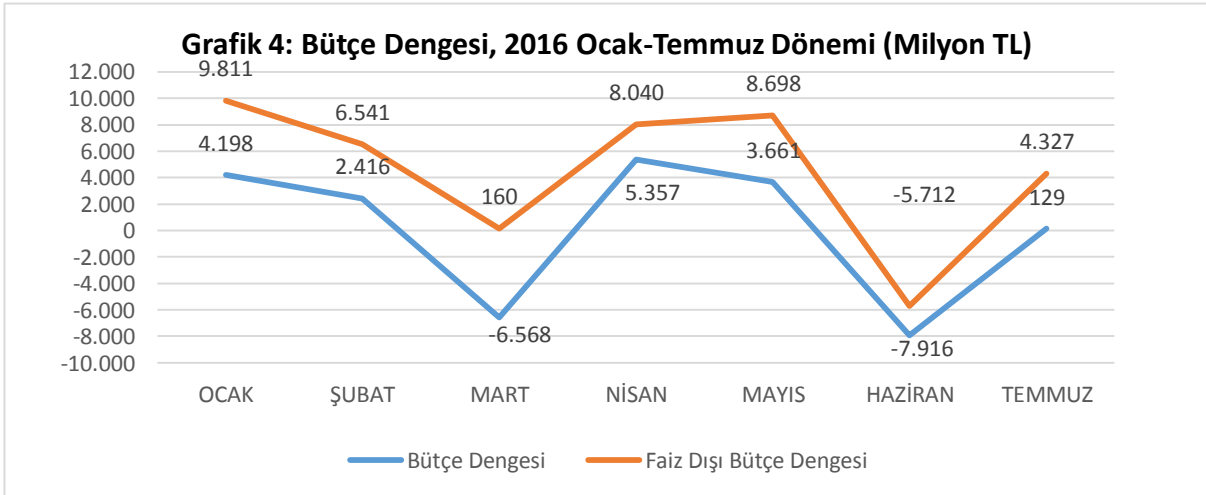
hem de borçlanma faiz oranının içinde yer alan risk primi açısından önem taşımaktadır. Yukarıda belirttiğimiz; ekonominin temel dengelerini iyileştirme yönünde Temmuz ve Ağustos aylarında Hükümetimizce atılan adımlar, bu nedenle de değerli görülmektedir.

Haziran ayında banka ve banka dışı sektörler tahvil ihracı ve kredi temini yoluyla borçlanmaya devam etmiştir. Bankalar, yurtdışına tahvil ihracı yoluyla 235 milyon dolarlık, kredi temini yoluyla da 1 milyar 789 milyon dolarlık bir kaynağın Türkiye'ye girmesini sağlamıştır. Banka dışı sektörler ise Haziran ayında 2 milyar 129 milyon doları bulan kredi kullanımını gerçekleştirmiştir.

Haziran ayında net hata noksan kaleminden 1 milyar 533 milyon dolarlık çıkış olmasına rağmen, yılın ilk altı ayında bu kalemden Türkiye'ye 1 milyar 631 milyon dolarlık giriş olmuştur.

Para ve Maliye Politikası:

Ekonominin iç dengesini temsil eden birincil bütçe fazlası/açığı 2016 yılında aylar itibariyle farklılıklar göstermiştir. Birincil açık Haziran ayında hızlı bir artış göstermiş, ancak Bütçe Temmuz ayında 2015 yılının aynı ayına göre fazla vermiştir. Buna göre 2015 yılı Temmuz ayında 5 milyar 403 milyon birincil açık veren Merkezi Yönetim Bütçesi'nde, 2016 yılı Temmuz ayında 129 milyon TL fazla verilmesi başarılmıştır. Bu olumlu gelişmeye faiz dışı bütçe dengesi de eşlik etmiş ve 2015 yılı Temmuz ayında 350 milyon TL faiz dışı açık veren bütçe, 2016 yılı Temmuz ayında 4 milyar 328 milyon TL fazla vermiştir (Grafik 4).

Kaynak: Maliye Bakanlığı veri tabanı kullanılarak hazırlanmıştır.

Bütçe dengesindeki düzelmede Temmuz ayında bütçe gelirlerinin bir önceki yılın aynı ayına göre %6,1 oranında artarak 42 milyar 543 milyon TL'ye yükselmesi ve bütçe giderlerinin %6,8 azalarak 42 milyar 414 milyon TL'ye gerilemesi önemli rol oynamıştır. Bütçe açığının bütçe fazlasına dönüşmesine giderlerin düşürülmesi de katkı vermiştir. Bu gelişmede başı yatırım harcamaları çekmiştir. 2016 yılı Temmuz ayında kamu kesimi yatırım harcamaları geçen yılın aynı ayına

göre %46,4 oranında azalarak, 5 milyar 432 milyon TL'den, 2 milyar 910 milyon TL'ye gerilemiştir.

2016 yılının Ocak-Temmuz döneminde birincil bütçe 1 milyar 278 milyon TL fazla vermiştir. Bu gerçekleşme geçen yılın aynı dönemine göre birincil bütçe fazlasının %127,8 oranında arttığını göstermektedir. Faiz dışı bütçe fazlasındaki iyileşme ise %5,6'da kalmıştır. 2015 yılı Ocak-Temmuz döneminde 30 milyar 170 milyon TL faiz dışı fazla verilirken, bu yılın aynı döneminde 31 milyar 867 milyon TL faiz dışı fazla verilmiştir.

TCMB Temmuz ayının üçüncü haftasında tekrar politika faiz oranında değişikliğe gitmiştir. Buna göre TCMB;

- Gecelik faiz oranlarında marjinal fonlama oranını %8,75'ten, %8,5'e düşürmüştür.
- Bir hafta vadeli repo ihale faiz oranı %7,5 düzeyinde sabit tutmuştur.
- Geç likidite penceresi uygulaması çerçevesinde, Bankalararası Para Piyasası'nda gecelik vadede uygulanan Merkez Bankası borçlanma faiz oranı yüzde sıfır düzeyinde sabit tutulmuş, borç verme faiz oranı %10,25'ten, %10'a indirmiştir.

Vergisi de hesaba katıldığında vadeli TL mevduatın tasarruf sahibine getirisi TÜFE'nin altında kalmaktadır. Negatif faiz uygulaması, bankaların TL cinsinden mevduat toplamasını zorlaştırabilir.

Faiz indirimi öncesinde açıklanan Temmuz ayı enflasyon oranı beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE) aylık bazda %1,16; yıllık bazda ise %8,79 yükselmiştir. Gıda enflasyonu ise aylık bazda %3,15; yıllık bazda %9,69 yükselmiştir. Tüketim sepetinde %23,68 ağırlığa sahip gıda ve alkolsüz içeceklerin fiyatlarında bu yükselme tüketicilerin diğer malları tüketmeleri açısından ters ikame yaratacaktır.

Bunun dayanıklı tüketim malı harcamalarını azaltma rolü vardır. Hükümet dayanıklı tüketim malı tüketimini artırmak için halkın borçlanma imkânlarını artırıcı önlemleri devreye sokmuş, kredi ve taksit olanağının artmasına yönelik düzenlemeler yapmıştır. Bu durum büyümeyi olumlu etkileyecek ancak uzun dönemde hanehalkı borçlanma oranını artıracaktır. 2016 yılı Temmuz ayında TÜFE'de yer alan harcama gruplarından gıda ve alkolsüz içeceklerde fiyatlar %3,15; haberleşmede %1,38; çeşitli mal ve hizmetlerde %1,31 ve lokanta ve otellerde %1,22 artmıştır. Temmuz ayında sadece giyim ve ayakkabı grubunda fiyatlar (%4,14 oranında) düşmüştür. Harcama gruplarında yıllık bazda fiyat artışında ilk sırayı %19,36 ile alkollü içecekler ve tütün grubu almıştır. Bu grubu %12,68 ile çeşitli mal ve hizmetler, %10,58 ile sağlık, %9,96 ile lokanta ve oteller izlemiştir.

2016 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım ÜFE) %0,43 azalırken, 2015 yılının Temmuz ayına göre %8,97 artmıştır. Mevsimsel etkiye rağmen alt tarım gruplarından sebzeler bir önceki aya göre %8,83 yükselmiştir.

2016 yılı Temmuz ayında bir önceki aya göre Yurt İçi Üretici Fiyat Endeksi (Yİ-ÜFE), %0,21, 2015 yılının Temmuz ayına göre %3,96 artmıştır. Sektörel fiyatlardaki gelişme ise şöyle olmuştur: fiyatlar madencilikte %1,18, imalat sanayiinde %0,16 ve enerjide %0,49 artarken, su sektöründe %-0,29 düşmüştür.